

Esipuhe

Opettaja tekee ammatissaan kymmeniä päätöksiä yhden päivän, joskus yhden oppitunninkin aikana. Päätökset koskevat oppilaita, opettajakollegoita ja muita kouluyhteisön jäseniä, huoltajia ja yhteistyökumppaneita. Opettaja tekee koko ajan myös valintoja, jotka vaikuttavat lasten, nuorten tai aikuisten elämään, usein pitkälläkin aikajänteellä. Ammattiin liittyy vahva eettinen ulottuvuus. Työnsä kautta opettajat vaikuttavat niin yksilöiden kuin yhteisöjen elämään.

Opettajien työn tukemiseksi OAJ perusti Opetusalan eettinen neuvottelukunnan vuonna 2000. Se on riippumaton elin, jonka tarkoituksena on edistää opetusalan eettisten periaatteiden toteutumista koko opetuslalla. Neuvottelukunta voi ottaa kantaa ja antaa lausuntoja OAJ:n hallituksen, opetusalan viranomaisien, jäsenistön, työntekijöiden, vanhempien tai opiskelijoiden pyynnöstä opetusalan ammattietikkaan liittyvistä kysymyksistä. Neuvottelukunta voi myös antaa julkisuuteen lausuntoja opetusalan eettisistä asioista.

Parin viime vuoden aikana neuvottelukunta on kohdannut uuden vaiheen opettajien työhistoriassa. Uusi teknologia ja sosiaalinen media on vallannut nuorten maailman. Tietokoneet ovat olleet arkipäivää koulussa jo kauan, mutta kommunikointi ja toiminta verkoissa ja verkostoissa on tuonut aivan uudet haasteet kouluille. Opettajat kokevat epävarmuutta

siitä, miten suhtautua tähän uuteen ympäristöön ja toimintakulttuuriin. Useat opettajat ovat kääntyneet neuvottelukunnan puoleen ja kysyneet, mikä on opettajan tehtävä ja rooli sosiaalisen median keskellä.

Neuvottelukunta ei ole halunnut ohjeistaa opettajia antamalla normeja tai suosituksia toimintaa varten sosiaalisen median kentässä. Sen sijaan neuvottelukunta haluaa nostaa esille kysymyksiä, kokemuksia ja pohdintoja opettajan ja sosiaalisen median suhteesta. On hyvin harvoja asioita, joista opettajille voidaan antaa sellaiset yksityiskohtaiset ohjeet, jotka soveltuisivat erilaisissa ja usein muuttuvissa ympäristöissä toimiville ammattilaisille. Opetusalaa, kuten kasvatustyötä yleensäkin, velvoittavat korkeat eettiset päämäärät. Opetusalan eettiset periaatteet antavat suunnan, mutta jokainen tilanne vaatii oman pohdintansa. Vaikka suoria ohjeita ei halutakaan antaa, eettinen neuvottelukunta pitää tärkeänä, että opettajilla on aineksia omiin valintoihinsa ja he saavat perusteita omille valinnoilleen.

Tämä kirja on opettajien tukena heidän tehdessään päätöksiä ja valintoja sosiaalisen median kentässä.

Helsingissä 8.11.2011

Hannele Niemi

Opetusalan eettisen neuvottelukunnan puheenjohtaja